

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Arkivsak: 24/218
Møtedato/tid: 15.03.2024 kl. 09:00
Møtested: Steinkjer rådhus - Fredrikkesalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Liv Tronstad på telefon 900 38 551, eller e-post: liv.tronstad@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer 08.03.2024

Morten Resve (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Liv Tronstad
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
11/24	Referatsaker 15.03.2024
12/24	Orientering fra Steinkjerbygg KF - Pågående byggeprosjekter, økonomi, omstilling med mere
13/24	Orientering fra kommunedirektøren – Status kommunens økonomiske stilling pr d.d.
14/24	Orientering fra kommunedirektøren - Statlige tilsyn og tilsynsrapporter
15/24	Plan for forvaltningsrevisjon – Risiko- og vesentlighetsvurdering
16/24	Plan for eierskapskontroll – Risiko- og vesentlighetsvurdering
17/24	Innspill til kontrollutvalgsarbeidet
18/24	Godkjenning av møteprotokoll 15.03.2024

Referatsaker 15.03.2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

15.03.2024

Saknr

11/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 24/79 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatene til orientering

Vedlegg

- 1 Ledelsen i organisasjonen vil trolig ikke være inhabile
- 2 Møteleder bør spørre om det er noen som motsetter seg at det treffes vedtak
- 3 Riksrevisjonens rapport Rehabilitering i helse og omsorgstjenestene
4. Rapportering av timer til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2023
5. Saksprotokoll Kontrollutvalgets årsmelding 2023
6. Melding om politisk vedtak - Forvaltningsrevisjon - Steinkjer Næringsselskap AS

Saksopplysninger

Følgende referater vil bli presentert i møtet:

1. Ledelsen i organisasjonen vil trolig ikke være inhabil
2. Møteleder bør spørre om det er noen som motsetter seg å treffe vedtak
3. Riksrevisjonens rapport – Rehabilitering i helse og omsorgstjenesten
4. Rapportering av timer – Revisjon Midt-Norge SA
5. Saksprotokoll – Kontrollutvalgets årsmelding 2023
6. Saksprotokoll - FR Steinkjer Næringsselskap AS

Ledelsen i organisasjonen vil trolig ikke være inhabile

Kommunal Rapport 12.02.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan en leder i PBL som også er folkevalgt, skrive forslag til høringsuttalelse om barnehageloven?

SPØRSMÅL: Et utvalg i kommunen vedtok en høringsuttalelse til endringer i barnehageloven. Under saksbehandlingen her fremkom det opplysninger som kunne tyde på at forslaget til høringsuttalelse som tre samarbeidspartier la frem i møtet, og som ble det endelige vedtaket, var utformet av en folkevalgt i kommunen som har en lederstilling i Private barnehagers landsforbund (PBL).

Uten å konkludere med hvem som faktisk skrev hva, har jeg følgende prinsipielle spørsmål: Hvordan vurderer du habiliteten til dette medlemmet hvis hen forfattet høringsuttalelsen og samtidig har en lederstilling i PBL?

Har du noen betenkeligheter hvis denne folkevalgte skrev høringsuttalelsen og har en lederstilling i PBL?

SVAR: Det er usikkert om det forelå inhabilitet her. Det er tale om en høringsuttalelse til endringer i generelle lovbestemmelser, og PBL er ikke «part» etter [forvaltningsloven § 2](#) første avsnitt, bokstav e, i og med at dette ikke er en sak som direkte gjelder organisasjonen, men bare medlemmene.

Jeg tror heller ikke at ledelsen i organisasjonen vil være inhabile etter bestemmelsen i [forvaltningsloven § 6](#) andre avsnitt om inhabilitet pga. av «særegne forhold» som er egnet til å svekke tilliten til ledelsens upartiskhet. Avgjørende er etter min mening her at det er medlemmene og ikke organisasjonen som blir direkte berørt av en eventuell lovendring. Det er ikke uvanlig at folkevalgte er engasjert i eller tilknyttet organisasjoner som arbeider for næringsinteresser eller bestemte saker. Dette skaper ikke inhabilitet så lenge de ikke har private, personlige, interesser i saken. Jeg vil anta at det også gjelder i en sak som denne.

Men selv om vi skulle mene at den folkevalgte ville være inhabil til å delta ved behandlingen av denne saken, vil reglene om inhabilitet i forvaltningsloven og kommuneloven ikke slå inn her. De gjelder bare for det som skjer i *offentlige organer*, ikke virksomheten i partigrupper eller partiapparat. Det er dermed ikke noe *juridisk* i veien for at den som er inhabil i en sak, deltar ved eller gir innspill til en partigruppas arbeid med saken. Dette gjelder ikke bare når hen som her ikke en gang er medlem av det aktuelle folkevalgte organet, men også om hen skulle være medlem dette og dermed er avskåret fra å delta ved behandlingen av saken der.

Men dette vil avgjort kunne bli *etisk* problematisk. Det er nok en alminnelig forventning til våre politikere at den som er inhabil i en sak, skal holde seg helt vekk fra behandlingen av denne, også i partiapparatet. Og det gjelder også om hen ikke er medlem av det organet som skal behandle saken. Det vil kunne svekke tilliten til partiet og til de folkevalgte som representerer dette, hvis det kommer frem at partiets standpunkt i saken har blitt utformet av at en person som selv ville vært inhabil til å medvirke ved kommunens saksbehandling.

Dermed blir det altså ikke et juridisk, men et politisk eller etisk spørsmål, om det uansett var *klanderverdig* av samarbeidspartiene overhodet å la dette medlemmet utforme forslag til standpunkt i denne saken. Slike samarbeidsforhold eksisterer riktignok i mange sammenhenger i politikken. Men mange vil nok mene at da er det i alle fall et rimelig krav til politisk moral at slikt samarbeid med en interessegruppe skjer i full åpenhet. Akkurat dette vil det nok likevel være ulike meninger om.

Kommunal Rapport har vært i kontakt med Private Barnehagers Landsforbund som ikke har noen kommentarer til saken.

Møteleder bør spørre om det er noen som motsetter seg at det treffes vedtak

Kommunal Rapport 05.02.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan utvalgsleder eller tre medlemmer av et utvalg bestemme at saken likevel ikke skal behandles, selv etter at den er tatt opp til diskusjon i utvalget?

SPØRSMÅL: En sak er satt på sakskartet til et møte i et kommunalt organ. Tre dager før møtet ettersendes det noen dokumenter i saken. I møtet blir saken diskutert og etter hvert fremmer utvalgsleder forslag om utsettelse av saken. Det stemmes over utsettelsesforslaget som faller.

Da sier utvalgslederen at det betyr at saken er utsatt, med begrunnelse i at utvalgsleder eller tre medlemmer iht. [kommunelovens paragraf 11–3](#) kan nekte å ta saken opp til behandling. Kan utvalgsleder eller tre medlemmer av utvalget bestemme at saken ikke skal behandles etter at den er tatt opp til diskusjon og et utsettelsesforslag ikke har fått flertall?

SVAR: Dette er litt av en rebus.

Utgangspunktet er etter [kommuneloven §11-3](#) første avsnitt at «Lederen av et folkevalgt organ setter opp saksliste for hvert enkelt møte.» Dette skjer i innkalling til møtet som sendes til organets medlemmer. Denne innkallingen fastsetter *rammen for hvilke saker som skal behandles* i møtet.

Når innkallingen er sendt ut, er det bare det folkevalgte organet selv som kan foreta endringer på saklisten. Det kan da etter § 11–3 fjerde avsnitt gjøres ved vedtak om «å utsette realitetsbehandlingen». Forslag om slik utsettelse kan settes fram både før og etter at saken er tatt under behandling. Debatten om realiteten stoppes da straks, inntil det er votert over utsettelsesforslaget, og det voteres ikke over forslag som måtte være fremsatt i saken.

Men innkallingen skal inneholde ikke bare en liste over sakene som skal behandles, men også *dokumentene* i disse sakene. Disse er grunnlaget for saksbehandlingen der.

Hvis ikke alle dokumentene til en sak har vært utsendt sammen med innkallingen, er det alminnelige utgangspunkt etter § 11–3 siste avsnitt at da kan det ikke *treffes vedtak* i denne i dette møtet. Denne regelen var ny i kommuneloven fra 2018, og tar sikte på å unngå situasjoner der folkevalgte kan føle seg tvunget til å ta stilling til en sak uten å ha hatt tilstrekkelig tid til å sette seg inn i alle opplysninger og synspunkter som er lagt fram. Dette kan ses som et utslag av et generelt prinsipp som er oppstilt for enkeltvedtak i [forvaltningsloven § 17](#) at: «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes».

Bestemmelsen om at alle dokumenter må være utsendt, er i realiteten først og fremst et vern av mindretallet i organet. Flertallet vil jo alltid kunne vedta å ta saker av saklisten, uten ytterligere begrunnelse. Men i noen situasjoner kan dette være en for firkantet regel. I siste avsnitt er det derfor en regel om at det likevel kan treffes vedtak i en sak selv om ikke alle dokumenter fulgte innkallingen, «hvis ikke møtelederen eller minst 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det».

Det betyr at i en slik situasjon bør møteleder, *før saken tas under behandling*, spørre om det er noen av medlemmene som motsetter seg at det treffes vedtak i saken i dette møtet. Og hvis møteleder selv eller så mange som en tredel av medlemmene gjør det, kan det altså ikke treffes noe realitetsvedtak i saken. Men denne bestemmelsen må forstås slik at *debatten* om saken kan fortsette hvis ikke det treffes vedtak om å ta den helt av saklisten.

Neste spørsmål blir så *når det skal tas stilling* til dette spørsmålet; om det kan gjøres først når debatten er i gang. I vårt tilfelle er altså situasjonen at utvalgsleder ikke har lagt fram spørsmålet om det skulle kunne treffes realitetsvedtak i saken før debatten startet. Det hadde klart nok vært det mest ryddige, men i og med at dette ikke har skjedd før, må hen *i alle fall gjøre det før man går til votering*. Det er møteleders ansvar å sørge for at det er avklart om vilkårene for å treffe realitetsvedtak er oppfylt.

Da forslaget om å utsette videre behandling av saken falt, var det nødvendig å bringe på det rene om det da også skulle kunne treffes realitetsvedtak i saken. Og når utvalgsleder selv mente at det burde det ikke, var det ikke nødvendig med noen formell votering for å bringe på det rene om også en tredel av medlemmene motsatte seg at det ble truffet realitetsvedtak.

Men dette vil da bare gjelde det å treffe vedtak i saken. I og med at forslaget om fullstendig utsettelse av saken falt, må *debatten om saken* fortsette på vanlig måte, men altså uten avsluttes med et formelt vedtak om realiteten i saken

Riksrevisjonens rapport «Rehabilitering i helse- og omsorgstjenestene»

Offentliggjort 15.02.2024

Nesten ingenting har blitt bedre siden Riksrevisjonen undersøkte rehabilitering i 2012. Tiltakene har ikke gitt resultater og den nye undersøkelsen viser at hele seks av syv kommuner mangler lovpålagt kompetanse på området.

Det er kritikkverdig at Helse- og omsorgsdepartementet ikke har iverksatt tilstrekkelige tiltak for å sørge for at pasienter får de rehabiliteringstjenestene de har behov for, skriver Riksrevisjonen i sin vurdering.

Kort bakgrunn

- Hvert år får rundt 100 000 personer rehabiliteringstjenester på grunn av fysisk sykdom. Både akutte hendelser, som ulykker og slag, og kroniske lidelser, er årsaken.
- Målet med rehabilitering er at pasienten skal oppnå så mye selvstendighet, deltakelse og livskvalitet som mulig. Pasientens behov skal avgjøre hvilken hjelp som gis.
- Ansvaret er delt mellom den kommunale helsetjenesten, sykehusene og private aktører.
- Sist Riksrevisjonen undersøkte rehabilitering var i 2012. Da avdekket vi store mangler.
- Nå har vi undersøkt perioden 2020 til 2023.

Les konklusjoner og anbefalinger [her](#)

Les selve rapporten [her](#)

Emne: Rapportering 2023 - Steinkjer

Kopi: Post <post@konsek.no>

Til: Liv Tronstad <Liv.Tronstad@konsek.no>

Sendt: 06.02.2024 16:27:21

Fra: Tor Arne Stubbe <tor-arne.stubbe@revisjonmidtnorge.no>

Rapportering til kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Kontrollutvalget har ihht leveranseavtale en tilgjengelig timeressurs på 550 timer pr år til risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll i perioden 2020-2023. Timerammen inkluderer reiser, møter osv.

I 2023 har RMN blant annet utført følgende:

- FR: Steinkjer Næringsselskap AS

Timeforbruk 2023: 262,67

Timeforbruk 2022: 326,52

Timeforbruk 2021: 847,45

Timeforbruk 2020: 240,63

Gjennomsnittlig timeforbruk i perioden er på 419,32 timer pr år.

Revisjon Midt-Norge har som ambisjon at kontrollutvalget skal kunne utnytte sin årlige timeressurs mest mulig fleksibelt i perioden 2020-2023. Det vil si at et eventuelt mer-/mindreforbruk av timer søkes utlignet over 4-årsperioden. Mer-/mindreforbruk overføres ikke til neste periode (2024-27).

Med vennlig hilsen

Tor Arne Stubbe

Fagleder forvaltningsrevisjon

M +47 98608070 | [Skype for business](#)

Revisjon Midt-Norge SA, Postboks 2565, 7735 Steinkjer

W www.revisjonmidtnorge.no | M +47 907 30 300

Revisjon Midt-Norge SA er sertifisert Miljøfyrtårn. Tenk på miljøet før du eventuelt skriver ut denne e-posten

SAKSFRAMLEGG

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Kommunestyre	14.02.2024	4/24

Arkivsaksnr: 2024/755
Saksbehandler: Susanne Bratli

Kontrollutvalgets årsmelding 2023

Vedlegg:

- 1 Vedtaksbrev.docx
- 2 Årsmelding 2023 - vedtatt.pdf

Kontrollutvalgets forslag til vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2023 til orientering

Kommunestyres behandling av sak 4/2024 i møte den 14.02.2024:

Behandling

Avstemning:

Innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2023 til orientering

For forslaget stemte 38: Anders Lindstrøm (AP), Bjørg Helland (AP), Gunnar Thorsen (AP), Line Anita Hammer (AP), Line M Nordkvelle (AP), Mia Linnea Andersson (AP), Monika Skoglund Luktvaslimo (AP), Per Sverre Rannem (AP), Robert Ertsås (AP), Terje Tømmerås (AP), Vebjørn Gorseth (AP), Vilde Guin (AP), Tommy Fossum Skatland (FRP), Tor Andre Eide (FRP), Christine Agdestein (H), Elin Rodum Agdestein (H), Kristin Gisvold (H), Rune Kvaran (H), Erik Røsegg (INP), Espen Hatlinghus (INP),

Torbjørn Alstad Austad (INP), Knut Roald Ralfsen (PP), Tor-André Hopen (PP), Anita Brønstad Skavdal (R), Anniken Bjørnes (R), Håvard Krogstad-Wiborg (R), Anne Berit Lein (SP), Lars Myhr Sandlund (SP), Lill Marit Sandseter (SP), Lillian Hatling (SP), Per-Ole Austmo (SP), Sigrun Modell (SP), Tor Borgan (SP), Vegard Forbord (SP), Gjertrud Holand (SV), Mari Grøneng Bartnes (SV), Lisbeth Melhus (UAVH), Jens Fredrik Skjelstad (V)

Dermed er innstillingen vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2023 til orientering

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget har oversendt årsmelding for 2022.

Årsmeldingen legges frem til videre behandling.

SAKSFRAMLEGG

Saksgang

Utvalg	Møtedato	Utvalgssak
Kommunestyre	13.12.2023	70/23

Arkivsaksnr: 2023/8430
Saksbehandler: Susanne Bratli

Forvaltningsrevisjon - Steinkjer Næringssselskap AS

Vedlegg:

- 1 Forvaltningsrevisjonsrapport - Steinkjer Næringssselskap AS - Rapport.pdf
- 2 Vedtaksbrev.docx
- 3 Kommunedirektøren - Høring etter Forvaltningsrevisjon Steinkjer Næringssselskap AS.pdf

Kontrollutvalgets forslag til vedtak:

- a. Kommunestyret tar rapporten til orientering
- b. Kommunestyret ber kommunens representant i generalforsamling sørge for at rapportens anbefalinger til styret blir fulgt opp. Dette gjelder:
 - i Behandle og vedta avtale om tjenesteleveranse
 - ii Undersøke om momsbehandlingen er i tråd med regelverket
 - iii Årlig rapport – årsberetning til generalforsamlingen
- c. Kommunestyret ber kommunens representant i generalforsamling rapportere tilbake til kontrollutvalget innen 1. august 2024 om hvordan dette er gjort.

Kommunestyres behandling av sak 70/2023 i møte den 13.12.2023:

Behandling

Forvaltningsrevisor, Sunniva Tusvik Sæter, fra Revisjon Midt-Norge var tilstede under behandling av saken.

Avstemning:

Innstilling:

- a. Kommunestyret tar rapporten til orientering
- b. Kommunestyret ber kommunens representant i generalforsamling sørge for at rapportens anbefalinger til styret blir fulgt opp. Dette gjelder:
 - i Behandle og vedta avtale om tjenesteleveranse
 - ii Undersøke om momsbehandlingen er i tråd med regelverket
 - iii Årlig rapport – årsberetning til generalforsamlingen
- c. Kommunestyret ber kommunens representant i generalforsamling rapportere tilbake til kontrollutvalget innen 1.august 2024 om hvordan dette er gjort.

For forslaget stemte 39: Anders Lindstrøm (AP), Bente Merete Aune Bragstad (AP), Gunnar Thorsen (AP), Kjell Magnar Haugan (AP), Line Anita Hammer (AP), May Britt Lagesen (AP), Monika Skoglund Luktvaslimo (AP), Per Sverre Rannem (AP), Robert Ertsås (AP), Terje Tømmerås (AP), Thorolf Antonsen (AP), Vebjørn Gorseth (AP), Vilde Guin (AP), Tommy Fossum Skatland (FRP), Tor Andre Eide (FRP), Christine Agdestein (H), Elin Rodum Agdestein (H), Kristin Gisvold (H), Rune Kvaran (H), Erik Røsegg (INP), Espen Hatlinghus (INP), Torbjørn Alstad Austad (INP), Knut Roald Ralfsen (PP), Tor-André Hopen (PP), Anita Brønstad Skavdal (R), Anniken Bjørnes (R), Håvard Krogstad-Wiborg (R), Andreas Lillevestre (SP), Anne Berit Lein (SP), Lars Myhr Sandlund (SP), Lill Marit Sandseter (SP), Lillian Hatling (SP), Morten Resve (SP), Per-Ole Austmo (SP), Vegard Forbord (SP), Gjertrud Holand (SV), Mari Grøneng Bartnes (SV), Lisbeth Melhus (UAVH), Jens Fredrik Skjelstad (V)

Dermed er innstillingen vedtatt.

Vedtak

- a. Kommunestyret tar rapporten til orientering
- b. Kommunestyret ber kommunens representant i generalforsamling sørge for at rapportens anbefalinger til styret blir fulgt opp. Dette gjelder:
 - i Behandle og vedta avtale om tjenesteleveranse
 - ii Undersøke om momsbehandlingen er i tråd med regelverket
 - iii Årlig rapport – årsberetning til generalforsamlingen
- c. Kommunestyret ber kommunens representant i generalforsamling rapportere tilbake til kontrollutvalget innen 1.august 2024 om hvordan dette er gjort.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget behandlet sak 48/23 Forvaltningsrevisjon Steinkjer Næringssselskap AS i møte den 24.11.2023 og gjorde følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget tar rapporten til orientering
2. Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:
 - a. Kommunestyret tar rapporten til orientering
 - b. Kommunestyret ber kommunens representant i generalforsamling sørge for at rapportens anbefalinger til styret blir fulgt opp. Dette gjelder:
 - i. Behandle og vedta avtale om tjenesteleveranse
 - ii. Undersøke om momsbehandlingen er i tråd med regelverket
 - iii. Årlig rapport – årsberetning til generalforsamlingen
 - c. Kommunestyret ber kommunens representant i generalforsamling rapportere tilbake til kontrollutvalget innen 1. august 2024 om hvordan dette er gjort.

Saken legges med dette fram for kommunestyret

Orientering fra Steinkjerbygg KF - Pågående byggeprosjekter, økonomi, omstilling med mere

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

15.03.2024

Saknr

12/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/517 - 6

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Saksopplysninger

Steinkjerbygg KF er et viktig redskap for utviklingen av Steinkjer kommune gjennom bygging av boliger, formålsbygg og byfornyelse i sentrum. Foretaket har også ansvar for kjøp, forvaltning, drift, vedlikehold samt renhold knyttet til boliger, formålsbygg og eiendom for øvrig. Økonomien i foretaket er stramt, og for 2024 er det budsjettet med et negativt netto driftsresultat på kr -12.287.975, som skal dekkes gjennom bruk av fond, jf. foretaksmøtets sak 6/2023 Budsjett og Virksomhetsplan 2024 Steinkjerbygg KF

Viser til kontrollutvalgets årsplan 2024 der det er satt opp orientering fra Steinkjerbygg KF i møtet i mars. Konstituert administrerende direktør er bedt om å gi en generell orientering om:

- status for prosjekter, fremdrift, økonomi, utfordringer, skader osv.
- status omstilling
- annen relevant informasjon for kontrollutvalget

Vurdering

Det er viktig for kontrollutvalget å være orientert om, og ha kjennskap til Steinkjerbygg KF og aktiviteten der. Foretaket er en del av Steinkjer kommune, og leverer viktige tjenester til kommunen. I tillegg er det slik at dersom foretaket for eksempel har regnskapsunderskudd som foretaket ikke klarer å dekke inn selv, har kommunestyret plikt til å overføre midler til foretaket for å dekke inn dette. Driften i foretaket kan derfor ha direkte innvirkning på kommunens økonomi.

Det er lagt opp til at informasjonen kan tas til orientering, så fremt det ikke kommer frem informasjon kontrollutvalget ønsker eller bør følge opp.

Orientering fra kommunedirektøren – Status kommunens økonomiske stilling pr d.d.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

15.03.2024

Saknr

13/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/517 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Saksopplysninger

Kommuneloven § 14-1 stiller en rekke grunnleggende krav til økonomiforvaltning og bærekraft i kommunen:

- Økonomisk handleevne må ivaretas over tid
- Planer for egen virksomhet og økonomi skal være realistiske
- Finansielle midler og gjeld skal forvaltes uten vesentlig finansiell risiko
- Betalingsforpliktelser skal innfris ved forfall

Et grunnleggende premiss for god langsiktig økonomiforvaltning og kommunal økonomisk bærekraft (KØB) er at «..dagens tjenestetilbud minst er i samsvar med visse minimumsstandarder (krav i lover og regler m.m.) og kan opprettholdes over lengre tid uten vesentlig kvalitetsmessig forringelse i tjenestetilbud, nedbygging av formue eller skattemessige eller gjeldsmessige økninger.»

For at kontrollutvalget skal holde seg oppdatert om kommunens økonomiske stilling pr d.d., er kommunedirektøren bedt om å møte og si noe om dette.

(Årsregnskap og årsberetning 2023 vil bli lagt frem for kontrollutvalget i neste møte)

Vurdering

Det synes som om den økonomiske stillingen for kommunen er krevende, og kommunedirektøren er derfor bedt om å møte og gi en orientering om dette.

Det er lagt opp til at kontrollutvalget kan ta informasjonen til orientering så fremt det ikke kommer frem informasjon kontrollutvalget anser nødvendig å følge opp videre. Dersom kontrollutvalget ønsker å følge opp saken videre må kontrollutvalget vurdere på hvilken måte det skal følges opp.

Orientering fra kommunedirektøren - Statlige tilsyn og tilsynsrapporter

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

15.03.2024

Saknr

14/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/517 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Vedlegg

Tilsynskalender - pr mars 24

Saksopplysninger

Fra 2020 ble det etablert en felles nasjonal tilsynskalender. I tilsynskalenderen finnes oversikter over planlagte og gjennomførte statlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner, samt link til rapporter etter gjennomførte tilsyn/revisjoner. <https://tilsynskalender.statsforvalteren.no/>

Som et ledd i kontrollutvalgets kontrollarbeid er det naturlig å gjøre bruk av rapportene som de statlige tilsynsmyndighetene utarbeider etter tilsyn i kommunen.

Viser til kontrollutvalgets sak 12/23 der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.
2. Kontrollutvalget ber om at kopi av tilsynsrapporter som kommer inn til kommunen fortløpende oversendes kontrollutvalgets sekretariat
3. Kontrollutvalget ber kommunaldirektøren om en årlig orientering om statlige tilsyn og kommunens oppfølging av disse.

I henhold til kommunelovens § 25-2 skal kommunedirektøren rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.

Kommunedirektøren er bedt om å møte for å orientere kontrollutvalget om de tilsyn kommunen har vært gjenstand for i 2023 og frem til d.d.

Vurdering

Kontrollutvalgets ansvarsområde er bredt, og som et ledd i kontrollutvalgets kontrollarbeid er det naturlig å gjøre bruk av rapportene som de statlige tilsynsmyndighetene utarbeider etter tilsyn i kommunen. Kommunedirektøren er derfor bedt om å gi kontrollutvalget en orientering.

Det er lagt opp til at informasjonen kan tas til orientering, så fremt det ikke kommer frem informasjon kontrollutvalget ønsker eller bør følge opp.

Fagområde	Emne	Hjemmel	Sist endret	Status	Tilsynsetat
Arbeidsmiljø	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidsmiljøloven	29.02.24	Planlegging	ARBEIDSTILSYNET
Arbeidsmiljø	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidsmiljøloven	29.02.24	Planlegging	ARBEIDSTILSYNET
Folkehelse	Tilsyn med kommunens systematiske folkehelsearbeid med å fremme god psykisk helse hos barn og unge	Folkehelseloven	23.01.24	Samordnet	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Arbeidsmiljø	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidsmiljøloven	15.01.24	Gjennomført	ARBEIDSTILSYNET
Arbeidsmiljø	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidsmiljøloven	15.01.24	Gjennomført	ARBEIDSTILSYNET
Arbeidsmiljø	Muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidsmiljøloven	15.01.24	Gjennomført	ARBEIDSTILSYNET
Klima og miljø	Mottak og mellomlagring av farlig avfall	Forurensningsloven	07.12.23	Samordnet	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Planter	Kontroll med oppgaver delegert til kommunene	Matloven	07.12.23	Samordnet	MATTILSYNET
Opplæring	Særskilt språkopplæring	Opplæringsloven	07.12.23	Samordnet	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Klima og miljø	Deponiaksjon 2023 - Tranamarka deponi - Steinkjer	Forurensningsloven	14.11.23	Planlegging	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Klima og miljø	Snødeponi - Tranamarka - Steinkjer	Forurensningsloven	14.11.23	Planlegging	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Personvern	Brevkontroll - Etterlevelse av regelverkets krav til personopplysningsikkerhet	Personopplysningsloven	30.10.23	Samordnet	DATATILSYNET
Personvern	Etterlevelse av regelverkets krav til personopplysningsikkerhet	Personopplysningsloven	12.09.23	Samordnet	DATATILSYNET
Opplæring	Tilsyn med kommunen som ansvarlig for integreringsloven.	Integreringsloven	17.03.23	Gjennomført	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Arbeidsmiljø	Forebygge muskel- og skjelettplager og psykiske plager - stedlig tilsyn	Arbeidsmiljøloven	22.01.23	Planlegging	ARBEIDSTILSYNET
Kommunal beredskapspl	Tilsyn med kommunal beredskapsplikt og helseberedskap	Sivilbeskyttelsesloven, H	01.08.22	Gjennomført	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Opplæring	Tilsyn med kommunen som skoleeier. Gratisprinsippet.	Opplæringsloven	01.07.22	Gjennomført	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Sosiale tjenester	Utmåling av økonomisk stønad til personer som forsørger barn	Sosialtjenesteloven	07.06.22	Samordnet	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Landbruksforvaltning	Forvaltningskontroll landbruk	Økonomireglementet	10.02.22	Gjennomført	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Barnevern	Barneverntjenestens arbeid med undersøkelser	Barnevernloven	24.11.20	Samordnet	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Barnehage	Tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet. Meldeplikt til barnevernet.	Barnehageloven	20.11.20	Samordnet	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Opplæring	Tilsyn med kommunen som skoleeier	Opplæringsloven	29.01.20	Gjennomført	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Kommunehelse	Landsomfattende tilsyn med tvungen somatisk helsehjelp i kommunale helse- og omsorgstjenester	Helse- og omsorgstjene	16.01.20	Gjennomført	STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
næring	næringsarbeid		09.01.23	Gjennomført	REVISJON MIDT-NORGE SA
Opplæringsloven	Kulturtilbudet for barn og unge		17.11.21	Gjennomført	REVISJON MIDT-NORGE SA
Brann	Eierskapskontroll, akuttoppgaver, forebygging, feiertjeneste, forurensing, rekruttering og opplæring		02.07.21	Gjennomført	REVISJON MIDT-NORGE SA
Kommunen som eier	Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon - Dampsaga Bad AS		02.07.21	Gjennomført	REVISJON MIDT-NORGE SA
Teknisk - Vann og avløp	Vann og avløp		02.07.21	Gjennomført	REVISJON MIDT-NORGE SA

Plan for forvaltningsrevisjon – Risiko- og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

15.03.2024

Saknr

15/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-217, TI-&30

Arkivsaknr 23/518 - 4

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge fram et utkast til plan for forvaltningsrevisjon til neste møte, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og de innspill som er kommet frem i møtet
2. Kontrollutvalget vil prioritere følgende områder/tema:
 - ...
 - ...

Vedlegg

Revisors risiko og vesentlighetsvurdering

Eieroversikt

Invitasjoner - kopi

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunes virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper.

Vi viser til kontrollutvalgets sak 58/23, der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget.*
2. *Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon til andre møte i 2024. Dokumentet utarbeides innenfor en ressursramme på inntil 60 timer og oversendes sekretariatet innen 15. februar 2024*

Risiko- og vesentlighetsvurderingene er nå mottatt fra revisor, se vedlegg.

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. I tillegg til revisor sine vurderinger er sentrale aktører i kommunen invitert til å gi ytterligere innspill til risikoområder, for med det å ha et bredere grunnlag til utarbeidelse av planen.

De sentrale aktørene har fått revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering tilsendt i forkant av møtet og er invitert inn gruppevis.

Følgende tidsplan er lagt:

11:15-14:15 Møte med:

11:15-12:00 Administrasjonen

12:00-12:45 Politisk ledelse

12:45-13:25 Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud

13:25-13:45 Rådene

13:45- 14:15 Oppsummering kontrollutvalget

De inviterte er bedt om å forberede seg med et innlegg på 3 minutter (administrasjonen noe mere) etter følgende:

1. På hvilke områder er det risiko for at kommunen og selskaper der kommunen har eierandeler i ikke:

- når politisk vedtatte målsettinger?
- oppfyller lovkrav?
- driver effektivt?

2. På hvilke tjenesteområder/kommunalt eide selskaper er det behov for forvaltningsrevisjon?

Etter at kontrollutvalget har fått innspill fra samtlige deltakere skal utvalget komme fram til hvor det ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjon.

Vurdering

Kontrollutvalget må vurdere de innkomne innspillenes risiko, og hvordan disse skal vektas i forhold til revisors risiko og vesentlighetsvurdering.

På bakgrunn av dette må kontrollutvalget peke på områder/temaer de finner aktuelle å ta inn i planen.

Det er lagt opp til at planen skal vedtas av kontrollutvalget i neste møte.

REVISORS RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Steinkjer kommune

2024

OPPSUMMERING

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering danner grunnlag for kontrollutvalgets arbeid med *plan for forvaltningsrevisjon* og *plan for eierskapskontroll*. Revisors vurderinger er kategorisert i fargene rød, gul og grønn, hvor rød er områder som revisor vurderer å ha høy risiko og vesentlighet. I denne rapporten er bare røde og gule områder presentert.

Tabellen under oppsummerer revisors risikovurderinger for Steinkjer kommune.

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Rekruttering og vikarbruk	Informasjonssikkerhet
Sykefravær og HMS	Bærekraft
Økonomisk bærekraft	Kommunesamarbeid
Barn med særlige behov	Steinkjerbygg KF
Kvalitet i grunnskoleopplæringen	Offentlige anskaffelser
Bolyst	Budsjettering og tertialrapportering
Flyktninger	Merverdiavgiftsbehandling
Barnevern	Selvkost
Eldreomsorg	Barnehagemyndighet og tilsyn
Utenforskap	Taushetsplikt og personvern
Tildeling av tjenester	Saksbehandling
Klima og miljø	Bruk av tvang
Renovasjon	Elektronisk pasientjournal/Helseplattformen
	Planarbeid
	Vedlikeholdsetterslep
	Skog- og landbruk
	Kulturtilbud
	Generell eierstyring
	Nord-Trøndelag Krisesenter IKS
	IKA Trøndelag IKS
	Midt-Norge 110-sentral IKS
	Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS
	Brannvesenet Midt IKS

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i kommunen skal utarbeide en *plan for forvaltningsrevisjon* (kommunelovens § 23-3 andre ledd) og en *plan for eierskapskontroll* (kommunelovens § 23-4 andre ledd). Revisors risiko- og vesentlighetsanalyse er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med disse planene. Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er en invitasjon til en dialog om risikoområder i kommunen og bør suppleres med vurderinger fra kommuneorganisasjonen og kontrollutvalget selv. Vurderingen av risiko er basert på sannsynlighet for at noe inntreffer og mulig konsekvens, og disse er påpekt kort i teksten. Det er lagt vekt på å framstille risikovurderingene på en enkel måte, og risikoer som revisor har funnet uvesentlig er ikke tatt med. Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er sett fra revisors perspektiv og andre kan ha andre vurderinger basert på sin kunnskap om kommunen.

Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering er basert på erfaringer fra revisjonsarbeidet i kommunen, data fra eksterne kilder og årlige kontaktmøter med kommunen.

Denne rapporten er delt inn i sju områder. Disse er:

- Kommuneorganisasjon
- Økonomi
- Oppvekst og inkludering
- Helse og velferd
- Teknisk, plan og miljø
- Samfunn og kultur
- Eierskap

Området eierskap handler om kommunens eierstyring generelt og eierstyring av ulike selskaper. Forvaltningsrevisjon i selskaper omtales innenfor de områdene hvor de naturlig hører hjemme. Vertskommunesamarbeid og kommunalt oppgavefellesskap beskrives under kommuneorganisasjon, mens tjenestene som leveres omtales innenfor de enkelte områdene.

2 KOMMUNEORGANISASJONEN

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Rekruttering og vikarbruk	Informasjonssikkerhet
Sykefravær og HMS	Bærekraft
	Kommunesamarbeid
	Steinkjerbygg KF

Rekruttering og vikarbruk

Generelt er det en kamp om arbeidskrafta og kommunen kan oppleve utfordringer med å rekruttere nok og rett kompetanse. Når kommunen ikke klarer å løse rekrutteringsproblemene settes det i verk tiltak som fører til høyere kostnader og mindre stabilitet i bemanningen, eksempelvis bruk av vikarbyråer. En konsekvens av rekrutteringsutfordringene er at kommunen ikke klarer å rekruttere kompetanse som kommunen er pålagt å ha og mangler kompetanse og kapasitet til å få utført nødvendige tjenester. Turnover og vakanse i viktige stillinger skjer med jevne mellomrom og kan gi konsekvenser i form av manglende kontinuitet og at taus kunnskap i organisasjonen forsvinner. Steinkjer har og skal redusere i antall ledere.

Informasjonssikkerhet

Sannsynligheten for ondsinnede handlinger mot IKT-systemer er økende i samfunnet. Kommunene er komplekse organisasjoner som er avhengig av IKT på de fleste områder. Hvis IKT-systemet rammes av en hendelse som setter det ut av funksjon, er konsekvensen at kommunens virksomhet blir skadelidende på ulike måter. Økende grad av digitalisering gir effektive løsninger, men det er sannsynlig at bevisstheten omkring IKT-sikkerhet ikke er til stede i hele organisasjonen, med eksempelvis den konsekvens at brukere trykker på en lenke som gir uvedkommende tilganger. IKT-sikkerhet er relatert til personvernforordningen og håndtering av personopplysninger, eksempelvis med den konsekvens at personopplysninger kommer på avveie.

Det er et digitalt etterslep i Steinkjer kommune, men det nye samarbeidet i DIKO (Digitale Innherred kommunale oppgavefelleskap) er risikoreduserende. Samtidig kan risikoen øke ved å legge aktiviteten ut i et samarbeid, ved at eksempelvis ansvar, roller og kommunikasjon ikke er tilstrekkelig definert. Kommunen har pågående prosjekt for å digitalisere og få bort papir. Det er en risiko at digitaliseringen kan gå utover effektivitet og sikkerhet i en overgangsperiode. Organiseringen av arbeidet i DIKO er nytt og medfører en risiko for at arbeidsfordeling mellom kommunen og DIKO ikke er tilstrekkelig avklart.

Bærekraft

FNs bærekraftsmål angir viktige mål for felles retning i samfunnsutviklingen, globalt, nasjonalt og lokalt. Bærekraftsmålene berører alle deler av en kommunes virksomhet. Manglende lokalt arbeid for bærekraftsmålene kan medføre feil tiltak og feil utvikling på mange kommunale virksomhetsområder med hensyn til en bærekraftig utvikling. Konsekvensene kan eksempelvis være økende fattigdom, mangel på rent vann, ødeleggelser av hav og landressurser, større ulikheter, fallende sysselsetting og fallende økonomisk vekst. Systematisk arbeid med bærekraftsmålene kan føre til en positiv utvikling på de samme områdene. Steinkjer kommune har tatt inn bærekraftsmålene i samfunnsplanen og er gjeldende for hele kommunen.

Kommuner er viktig for å realisere bærekraftsmålene (Meld. St 40, 2020-2021). Regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen. Miljø ble tidlig satt på dagsorden og er en forløper til bærekraftsmålene. *Stopp klimaendringene* er det trettende bærekraftsmålet. Den enkelte kommune har fram til nå i varierende grad vært opptatt av klima og miljø. Det kan være krevende å oppfylle bærekraftsmålene samtidig som kommunen skal omstille driften i store deler av organisasjonen.

Sykefravær og HMS

Sykefravær er en risiko i kommunen. Sykefraværet har en kostnad, og den konsekvens at tjenestene ikke blir bemannet med riktig og tilstrekkelig kompetanse. Sykefraværet kan påvirke kontinuitet, effektivitet og være en belastning for brukere og kollegaer. Det kan medføre at det ikke er nok personell i skolen til å gi spesialundervisning, at saksbehandling blir forsinket og at andre ansatte må jobbe overtid med den belastningen det kan medføre. Helse, miljø og sikkerhet er også et tema knyttet til vold i både oppvekst- og helsesektoren.

Steinkjer hadde økende sykefravær gjennom 2023, og har måttet benytte seg av dyre vikarløsninger gjennom byrå. Det er en risiko både for turnover og belastninger hos ansatte at det er økende sykefravær, samtidig som man er mer sårbar for kommunikasjonssvikt, manglende erfaringsoverføring og potensielt ikke tilstrekkelig kompetanse til stede i organisasjonen. For eksempelvis beboere i sykehjem kan det oppleves som en belastning at mange ulike personer utfører oppgaver, som igjen kan føre til en lavere opplevd kvalitet i kommunens tjenestetilbud.

Kommunesamarbeid (kommunalt oppgavefellesskap)

Kommunale oppgavefellesskap er lite lovregulert, noe som gjør at de enkelte samarbeidene selv må klare å identifisere de forholdene som er viktig å avklare ved etablering. Konsekvensen

av organisatoriske endringer i kommunesamarbeid kan være at ansvaret for tjenester blir uklart, det kan være uklart hvordan samarbeidet styres og hvordan den økonomiske fordelingen mellom kommunene blir i praksis. En annen konsekvens er at avstanden til tjenesten kan øke og at kommunen ikke får tilstrekkelig kunnskap om tjenestene til å vurdere om de er tilstrekkelige, eller at tjenestene utvikler seg i en retning som den enkelte samarbeidskommune ikke ønsker eller er tjent med. Dette gjelder også for vertskommuner og samarbeidskommuner som er regulert i kommuneloven § 20. Det lages samarbeidsavtaler, men det er en risiko for at avtalene ikke er tilstrekkelige for blant annet å følge opp internkontrollansvaret og om samarbeidet virkelig dekker det behovet som var tenkt. Steinkjer er blant annet med i det kommunale oppgavefellesskapet DIKO.

Steinkjerbygg KF

Steinkjer kommune har et stort kommunalt foretak, Steinkjerbygg KF. Foretaket forvalter, bygger og utvikler kommunens formålsbygg, utleieboliger og tomteområder. Foretaket forvalter 52 formålsbygg, ca. 800 kommunale boliger og flere kontorbygg. Foretaket har over 115 ansatte. Foretaket har et datterselskap (Steinkjerbygg AS), som igjen har åtte datterselskap. Kommunestyret har bestilt en vurdering av organisasjonsformen til Steinkjerbygg. I den krevende økonomiske situasjonen kommunen er inne i, skal også Steinkjerbygg gjøre innsparingstiltak og endringer. Foretaket har identifisert noen utfordringer for selskapet, eksempelvis økt rentenivå, strukturelle endringer på bygningsmasse krever omstilling til annen aktivitet, økte krav til effektivitet og mindre etterspørsel fra kommunen, samt kompetanse for driftshåndtering av avanserte bygg. Risikoen for foretaket kan sies å være noe likt kommunens – rekker man å omstille drift, aktivitet og kompetanse i selskapet raskt nok for å unngå økonomiske tap og lavere kvalitet på levert tjeneste? Formålet med etableringen av Steinkjerbygg var blant annet å sikre effektivitet og profesjonalitet, og kommunen bør vurdere om organiseringen av foretaket fortsatt oppfylles målsetningene. Når man har lagt aktiviteten inn i et kommunalt foretak, kan man oppleve at foretaket blir fjernere fra resten av organisasjonen og oppleves som en satellitt i kommunen.

3 ØKONOMI

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Økonomisk bærekraft	Offentlige anskaffelser
	Budsjettering og tertialrapportering
	Merverdiavgiftsbehandling
	Selvkost

Økonomisk bærekraft

En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde stabil tjenesteproduksjon over tid. Denne evnen kan måles gjennom størrelsen på kommunens netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond i forhold til inntektene. Driftsresultatet viser om kommunen klarer å frigjøre driftsmidler til investeringsformål, og dermed om det er mulig å fornye bygninger og anlegg uten at lånegjelden øker mer enn inntektene. I motsatt fall må en økende andel av inntektene brukes til å betjene gjelden i stedet for å gå til tjenesteyting. Konsekvensene blir dermed selvforsterkende, og før eller siden må kommunen kutte på bevilgninger til tjenesteproduksjon. Samtidig øker risikoen for at rentesjokk kan få store økonomiske konsekvenser.

Kommunene er pålagt å fastsette finansielle måltall å styre etter. Risikoen for å komme i et økonomisk uføre kan reduseres ved å fastsette tydelige og konkrete regler for hvordan kommunedirektør og kommunestyre skal forholde seg til de vedtatte måltallene når økonomiplanen skal behandles.

Administrasjonen i kommunen har over tid signalisert behov for endring i driften for å sikre økonomisk bærekraft. Revisor har inntrykk av at politikere og administrasjonen over tid har ulik virkelighetsoppfatning av kommunens økonomiske situasjon. Tilstrekkelige endringer har ikke blitt vedtatt i tide eller i det hele tatt, og sett sammen med andre utfordringer har dette ført til at Steinkjer kommune i dag har en svært krevende økonomi. Det er mange faktorer som spiller inn; demografi, ressurskrevende brukere, rente- og prisutvikling, sykefravær, budsjettdisiplin og tidsnok tilpasning av drift til dagens og fremtidens behov. Det er en stor dreining fra behov for tjenester innen helse, og reduserte behov innen skole (færre barn, flere eldre). Kommunebarometeret viser at Steinkjer har høyere investeringsnivå enn landet ellers, og skårer generelt dårlig på målene innen økonomi. Steinkjer er en sammenslåingskommune. Det kan være forventninger til et tjenestenivå som man ikke lenger kan levere, sett sammen med at kommunen skal håndtere en struktur og praksis som tidligere var tilpasset to separate kommuner.

Offentlige anskaffelser

Regelverket omkring offentlige anskaffelser er komplisert, og det er sannsynlig at det oppstår feil. Klagenemnda for offentlige anskaffelser kan bøtelegge når det gjøres feil. Feil tildelinger kan også føre til dyre rettssaker, negativ omtale og prosjekter som må utsettes fordi det må gjennomføres ny konkurranse. Feil i offentlige anskaffelser har også konsekvenser for tilbydere som ikke får oppdrag fordi at regelverket ikke følges. Regelverket om offentlige anskaffelser er til revidering i 2023 - 2024. Forslag til endringer omfatter forenklinger under EØS-terskelverdi, hvor oppdragsgiver er foreslått en betydelig større frihet og fleksibilitet.

Steinkjer er med i samarbeidet Innherred Anskaffelser, som kommunen opplever å ha tilstrekkelige ressurser. Det er effektivt og mindre sårbarhet i å samarbeide, samtidig som det fordrer god kommunikasjon og opplæring mellom samarbeidet og kommuneorganisasjonen.

Budsjettering og tertialrapportering

Det kan være risiko forbundet med budsjettering og tertialrapportering. Det er konkrete krav til hvordan budsjettet skal utarbeides, men det gjøres også subjektive vurderinger om måltall og budsjettpremisser, og oppfølgingen av disse som kunne vært bedre omtalt. Det er en sannsynlighet for at måltall og budsjettpremisser er uklare og vanskelige å styre etter.

Merverdiavgiftsbehandling

Regelverket om merverdiavgiftskompensasjoner, ordinær merverdiavgift og fradragsrett er komplisert. Det er sannsynlig at feil kan oppstå, og konsekvensen er at da vil det komme krav om tilbakebetaling fra Skatteetaten, og det kan ilegges bot på 40 prosent av feilen. Potensielt kan dette utgjøre store beløp som har betydning for kommuneøkonomien.

Selvkost

Flere saksområder i kommunen har gebyrbelagte tjenester hvor gebyret skal være til selvkost. Regelverket er komplisert, og det er sannsynlig at det kan oppstå feilføringer mellom selvkostområder og andre områder i kommunen. Det er også en sannsynlighet for feil i beregningen av kapitalkostnader. Konsekvensene av feil i selvkostberegningene er at enten kommunen eller innbyggerne må betale for den andre, eller at dagens abonnenter betaler for framtiden abonnenter eller motsatt. På flere områder øker selvkostgebyrene og eiendomsskatten er relativt høy sammenlignet med nærliggende kommuner. Gebyrene skal økes fram mot 2028. Kommunen har planlagt tiltak for å redusere utgifter på enheten, men må samtidig sikre riktig kompetanse og tilstrekkelige ressurser. Steinkjer har brukt selvkostfond på vann, avløp og byggesak i 2023 grunnet renteutvikling, kostnadsutvikling og inntektsutvikling.

4 OPPVEKST OG INKLUDERING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Barn med særlige behov	Barnehagemyndighet og tilsyn
Kvalitet i grunnskoleopplæringen	Taushetsplikt og personvern
Bolyst	Saksbehandling
Flyktninger	
Barnevern	

Barn med særlige behov

Barn med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er en sannsynlighet for at barn med særlige behov ikke fanges opp tidlig og får den oppfølgingen de trenger. Manglende oppfølging kan gi konsekvenser for det enkelt barn sin videre utvikling og muligheter videre i livet. Kommunen kan også bli stilt til ansvar for ikke å ha gitt tilstrekkelig opplæring.

Kommunen opplyser selv at den største utfordringen innen oppvekst er at det er for mange barn, unge og familier som har behov for kommunale tjenester ut over det ordinære, til enhver tid. Tilgjengelig statistikk støtter opp om denne oppfatningen. Det er en risiko at en kommune med dårlig råd ikke har midler til å håndtere behovene hos barn med særlige behov. Det vil også kunne være en selvforsterkende sirkel at kommunen må øke tjenestetilbudet til de med særlige behov, og ikke har kapasitet eller ressurser til å øke tidlig innsats for å unngå særlige behov på et senere tidspunkt.

Barnehagemyndighet og tilsyn

Barnehageloven § 11 krever likebehandling mellom private og kommunale barnehager og stiller krav om å organisere oppgavene kommunen har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier. Det er sannsynlig at oppgavene som barnehageeier og barnehagemyndighet ikke er tilstrekkelig adskilt, med den konsekvens at kommunale og private barnehager ikke likebehandles. Dette kan ha konsekvenser for barnehagemyndighetens tilsyn med barnehageeier. Videre kan det ha betydning for den tjenesten som tilbys og samarbeidet mellom barnehagen og andre kommunale aktører.

Taushetsplikt og personvern

Revisor erfarer at flere kommuner ønsker å øke det tverrfaglige samarbeidet rundt barn i kommunen. Dette kan øke sannsynligheten for at personvern og taushetsplikt ikke blir ivaretatt. Tydelige retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av personvern og taushetsplikt er

viktig for å redusere konsekvenser som kan oppstå som følge av tverrfaglig samarbeid. Brudd på personvern og taushetsplikt kan få store konsekvenser for den enkelte person og økonomiske og omdømmemessige konsekvenser for kommunen.

Saksbehandling

Minimumskravene til enkeltvedtak i forvaltningsloven er ikke tilstrekkelig for å ivareta saksbehandling med fokus på barnets beste. Det er sannsynlig at barnets beste og barnas stemme, er basert på omgivelsene rundt og ikke barnet. Konsekvensen kan være mangelfullt beslutningsgrunnlag som fører til feil beslutning og feil tiltak.

Kvalitet på grunnskoleopplæringen

Steinkjer kommune har over flere år har debatter om skolestruktur. Kommunestyret har ikke ønsket skolenedleggelser, og kommunen må derfor spare inn på andre måter. Kommunen opplyser at de jobber med å dreie ressursbruken til tidlig innsats innen oppvekst. Det kan være en risiko at dreiningen av ressursbruken ikke skjer raskt nok, og at kvaliteten i opplæringstilbudet i Steinkjer kommune svekkes som følge av innsparingene som må gjøres. Samtidig har det vært utfordringer med å rekruttere inn i skolen, og elever per lærer er lavt i noen skoler slik at det ikke er effektiv ressursbruk av ressursene man allerede har. I Folkehelseprofilen peker Steinkjer seg ut med å ha lave trivselstall innen skole (7. trinn), mobbing og lave gjennomsnittlige grunnskolepoeng.

Bolyst

I en krevende økonomisk situasjon med pågående og forestående endringer i tjenestestruktur, med stadig gjentakende skolestrukturdebatter og nedadgående innbyggertall kan det være en risiko at kommunen ikke klarer å skape bolyst i alle deler av kommunen. Dette vil kunne føre til økt press på boliger og tjenester i de områdene som har økt bolyst, samt redusert bolyst for gjenværende innbyggere i områder med redusert bolyst. Det kan også føre til en videreføring av dagens trend med lavere innbyggertall i kommunen. Økonomi og budsjettplan gir lite handlingsrom for nye satsninger i kommunen.

Flyktninger

De siste årene har kommunen tatt imot et økende antall flyktninger. Kvalifisering av flyktninger til jobb og utdanning er viktig for å unngå utenforskap. Integreringsloven skiller mellom grupperinger av flyktninger og det er egne regler for ukrainske flyktninger med andre krav. Dette kompliserer arbeidet for de som skal ivareta arbeidet med introduksjon og opplæring. Det er ekstra press på tjenester innen helse- og velferd på grunn av mottak av høyt antall ukrainske flyktninger i 2022 og senere. Utleiemarkedet tømmes for boliger og prisene i

privatmarkedet øker. Det er et spørsmål om integreringstilskuddet er tilstrekkelig og om det brukes på rett måte for å ivareta flyktningene. Hvis kommunen ikke lykkes med integrering av flyktninger kan de ende opp som sosialmottakere i stedet for å bidra som skattebetalere.

Steinkjer har ca. 10 prosent arbeidsinnvandrere eller flyktninger, og kommunen har tatt imot 400 krigsflyktninger fra Ukraina. Da den nye flyktningestrømmen startet hadde Steinkjer rukket å rigge ned flyktningmottaket sitt. Det er en risiko dersom tilskudd for flyktninger finansierer ordinære tjenester i Steinkjer. Kommunen satser på spredt bosetting av flyktningene. På sikt er det en utfordring å sikre tilstrekkelige boliger. Det er en risiko at kommunen ikke klarer å sikre tilstrekkelig god inkludering og tilhørighet i lokalsamfunnet, samt tilstrekkelig opplæring for å settes i stand til å være en god Steinkjerbygg. Statsforvalterens kommunebilde fra 2022 trekker frem at andelen sysselsatte blant innvandrere er lav. Dette kan indikere at man ikke har klart å integrere innvandrerne tilstrekkelig i lokalsamfunnet, men kan også ha andre årsaker utenfor kommunens handlingsrom.

Barnevern

Steinkjer bruker mer penger på barnevern enn landet ellers og sammenlignbare kommuner i KOSTRA-gruppen. I økonomiplanen er det planlagt å realisere ambisjonene i oppvekstreformen gjennom økt tidlig innsats og gradvis reduksjon for behov i barnevernstiltak. Ressursbruken skal dreies til forebyggende tiltak og redusere kostnadene. I forbindelse med budsjettframlegget for 2024, presenteres det at Steinkjer ligger høyt på barnevern. Det er stort behov for tjenester og det er flere saker i Steinkjer enn i sammenlignbare kommuner. Kommunen er i gang med et omstillings- og utviklingsarbeid på området. I Statsforvalterens kommunebilde av Steinkjer fra 2022 ble også barnevern vurdert som et svakt område med utfordringer med å sikre tilstrekkelig kapasitet.

5 HELSE OG VELFERD

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Eldreomsorg	Bruk av tvang
Utenforskap	Elektronisk pasientjournal/Helseplattformen
Tildeling av tjenester	

Eldreomsorg

Antallet eldre øker framover, og mange av disse kan bli rammet av demenssykdom. Kommunene er i ulik grad forberedt på dette. Det krever blant annet tilrettelegging med ulike boformer, dagaktivitetstilbud, og spesialkompetanse hos ansatte. Det er sannsynlig at kvaliteten i demensomsorgen både innen hjemmetjeneste og institusjon blir utfordret. Utfordringene er knyttet til å ivareta ulike behov, grader og typer av demenssykdom samt bruk av tvang. Konsekvensen er at brukerne ikke får tilstrekkelige tjenester som er tilpasset deres livssituasjon og for kommunen kan konsekvensen være at ressursene brukes lite effektivt. I Steinkjer er det en pågående omstrukturering av helse- og omsorgssektoren, hvor man forsøker å hensynta kommunens utfordringer og framtidsbilde, samtidig om det skal spares inn. Det kan være en risiko at kommunen ikke klarer å møte dagens tjenestebehov samtidig som man omstrukturerer tilbudet. Kommunen har en ambisjon om at flest mulig skal bo hjemme lengst mulig.

Utenforskap (tverrsektoriell risiko)

Flere og flere faller utenfor i samfunnet, og det er sannsynlig at kommunen ikke klarer å være i forkant og jobbe forebyggende. Det er blant annet et økende behov for psykisk helsehjelp. Det er økt sannsynlighet for fattigdom blant barn og voksne, herav flere som har behov for sosialhjelp. Mangel på boliger for vanskeligstilte og økte priser på leiemarkedet rammer også mange av de som faller utenfor utdanning og arbeidsliv. Utenforskap kan medføre mange ulike konsekvenser, eksempelvis kommunens ansvar for sosialhjelp, men også konsekvenser i form av uro i lokalmiljøet og kriminalitet, samt den enkeltes muligheter i samfunnet. På dette kan kultur, idrett og frivilligheten være et bidrag for å redusere sannsynligheten for at noen faller utenfor. I Steinkjer er det høyere grad av uføre både i kommunen og i egen organisasjon, med en stor andel unge uføre. Folkehelseprofilen viser at mange som mottar sosialhjelp, og flere enn landet ellers. Det er også flere med kommunal bolig. Det kan være en risiko at Steinkjer ikke klarer å få flest mulig av innbyggerne ut i arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Dette vil igjen bidra til økte utgifter til kommunen, samtidig som utenforskap ofte går i arv. Å unngå utenforskap for én person vil kunne bidra til inkludering for flere.

Tildeling av tjenester

Det er sannsynlig at brukere av helse- og velferdstjenester ikke får den hjelp de har krav på, og at innbyggernes forventninger overgår tilbudet kommunen kan gi. Rett bemanning bør være på rett plass, tilsvarende riktig bruk av kompetanse ut fra behovet. Tildeling av tjenester berører problematikk rundt utskrivningsklare pasienter og mottaksmuligheter i kommunene samt arbeidsfordelingen mellom spesialhelsetjenesten og kommunen. Kartlegging for å fastsette rett nivå på tjenestene og individuell tilpasning av tjenester er viktig for å kunne gi riktige tjenester. En konsekvens av spesielt systematiske feil i tildelingene er at brukerne ikke får det tilbudet de har krav på, som i neste omgang kan gi dårligere livskvalitet.

Steinkjer er i en prekær innsparingssituasjon kombinert med rekrutterings- og sykefraværsutfordringer samtidig som man omdefinerer hva et godt nok tjenestetilbud er. Det kan være ulikheter i hva innbyggerne mener er tilstrekkelige tjenester, og hva kommunen er lovpålagt å håndtere. Steinkjer har flere utskrivningsklare pasienter på sykehus, som de må betale for å ikke ta imot i tide.

Bruk av tvang

Tilsynsrapporter har avdekket mangelfull lovanvendelse i flere kommuner, noe som er alvorlig både for pasienter og helsepersonell. Tvang forekommer relativt hyppig innenfor helse, og det skal fattes vedtak ved bruk av tvang. Tvang uten vedtak begrunnes ofte i pasientens, medpasienters eller ansattes beste. En konsekvens av manglende vedtak er at vurderingen bak bruk av tvang ikke dokumenteres og i verste fall ikke gjøres. Dette kan videre gi grobunn for en praksis med økende bruk av tvang. Eksempel på situasjoner der tvang brukes:

- Medisinering
- Stell/pleie
- Ernæring
- Diagnostikk/prosedyrer (eks. blodprøver)
- Forebygge skade, (eks. sengehest)
- Innleggelse og tilbakeholdelse (eks. låste dører)
- Daglige aktiviteter (døgnyrte)
- Uønsket adferd, uro og vandring

Felles elektronisk pasientjournal/Helseplattformen

Helseplattformen AS er under innføring i flere kommuner, mens Steinkjer har satt vedtak om Helseplattformen på vent. Helseplattformen AS er en felles elektronisk pasientjournal og pasientadministrativt system for hele helsetjenesten i Midt-Norge. Informasjonsflyt mellom helseforbundet og kommunene har vært utfordrende etter innføring av Helseplattformen.

Kommunen har et eget ansvar for å sikre at løsningen de har anskaffet ivaretar personvernet, at den fungerer godt nok for helsepersonellet og andre brukere, og at løsningen ikke gir uønskede konsekvenser tjenestemottakere og pasienter.

Innføringen av Helseplattformen viser at en del kommuner har hatt problemer, og at innføringen har vært mer krevende enn forventet. Blant annet er det kjent at det har vært svikt i tjenester, pasientbehandling og håndtering av personvern. Svikt i legemiddelhåndtering og meldingsutveksling kan ha store konsekvenser for pasientene.

Flere av Steinkjers nærliggende kommuner har gått inn i Helseplattformen, eksempelvis Verdal og Levanger. Det kan by på utfordringer i samarbeidet mellom kommunene dersom de har løsninger som ikke klarer å kommunisere med hverandre.

6 TEKNISK, PLAN OG MILJØ

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
Klima og miljø	Planarbeid
Renovasjon	Vedlikeholdsetterslep
	Skog- og landbruk

Klima og miljø

Klima og miljø gir kommunen ulike utfordringer innenfor teknisk sektor, eksempelvis utfordringer som følge av ekstremvær. Det kan være ulik vektning av klima- og miljøhensyn, samt potensiale for motstrid mellom ulike hensyn som klima- og miljø, samiske rettigheter, jordvern og behovet for samfunnsutvikling. Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på annet planverk og har betydning for sektorovergripende forvaltning, blant annet i arealplanlegging, beredskap knyttet til infrastruktur, vann- og avløpsforvaltning og drift og vedlikehold av kommunal eiendom. Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt blant annet i arealplanlegging og byggesaksbehandling. Bærekraftsmålene sammen med de mer kjente områdene som klima og miljø stiller krav til kommunene på mange områder, eksempelvis materialgjenvinning, omstilling i næringslivet og håndtering av et mer utfordrende klima.

Kommunen har mange saker om motorferdsel på snø. Kommunen har også et eget deponi i Tranamarka hvor det var et tilsyn i 2023 med fem avvik. Det er en risiko for miljøet, natur- og dyrelivet og reindriften med økt motorisert aktivitet i utmark, forurensning og manglende oppfølging av trusler mot klima og miljø. Omdisponering av natur legger press på naturmangfoldet og gjenværende utmark. Sett sammen med kommunens relativt lave pengebruk på naturforvaltning og friluftsliv pr innbygger kan det tyde på at kommunen ikke har prioritert dette området.

Planarbeid

Planprosessene driver de kommunale tjenestene fremover, og oppstiller rammene for kommunens samfunns-, areal og næringsutvikling. Planarbeidet utfordrer dynamikken mellom regelverket, statlige føringer og forholdet til det lokale handlingsrommet. Målsettinger i planverket er ofte lite konkrete, målbare og tidsbestemte, noe som gjør det vanskelig å evaluere måloppnåelsen i etterkant. Ivaretagelse av bærekraftsmål i planarbeidet står sentralt og fordrer god tverrsektoriell samhandling. Manglende oppdatering av planverket, eksempelvis planstrategi, samfunnsplan og arealplan får konsekvenser for tiltakshavere og

saksbehandlingen i kommunen. Eldre og utdaterte areal- og reguleringsplaner fører til et økt antall dispensasjonssøknader, noe som i sin tur øker den kommunale ressursbruken og fører til lengre saksbehandlingstider. Administrasjonen og politisk nivå kan vekte hensyn ulikt i spørsmålet om dispensasjoner, noe som kan både kan føre til at tilnærmet like saker får ulike utfall og at beslutningen skaper presedens for nye saker.

Statsforvalterens kommunebilde av Steinkjer trekker det fram som en utfordring at kommunen til tross for en relativt ny arealdel har økning i antall dispensasjonssaker.

Vedlikeholdsetterslep

Kommuner mangler ofte gode systemer for vedlikehold når det kommer til vann og avløp, eiendomsforvaltning og samferdsel. Vedlikeholdsetterslepet på disse områdene er i dag omfattende og har konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. En stor bygningsmasse og mye veg som skal vedlikeholdes belaster kommunens økonomi. Alle innbyggere i kommunen skal motta trygt og godt vann, noe som stiller krav til distribusjonsnett, kontroll av vannkilder/høydebasseng og behovet for en reservevannkilde. Svikter tilførselen av trygt vann kan det få konsekvenser for liv og helse. Hovedutfordringene for avløp er relatert til ledningsnett, rensing og overvannsproblematikk. Konsekvensene av svikt i avløpssystemet er forurensning. I Steinkjer er man på etterskudd når det gjelder vedlikehold og oppgradering innen avløp. I budsjett/økonomiplan står det at innbyggerne må forberede seg på mindre vegvedlikehold som følge av kommunens krevende økonomi. Steinkjer har noe høyere gebyr for eksempelvis vann og avløp enn KOSTRA-gruppen ellers, samtidig som prosentandel fornyet ledningsnett er relativt lav.

Skogbruk og landbruk

Kommunen har ansvar etter lovverk som regulerer næringsvirksomhet, herunder jordbruk og skogbruk. Interessekonflikter mellom jordvern og utbygging og i den sammenheng også miljøhensyn er sannsynlig. Slik interessekonflikter må kommunen håndtere, og ulike utfall har ulike konsekvenser for videre utvikling. Klima- og miljøutfordringer og den risikoen det innebærer både for næringsvirksomhet og som en konsekvens av næringsvirksomhet er problemstillinger som kommunen blir stilt overfor. Kommunen har ansvar for saksbehandling på ulike områder og det kan skje saksbehandlingsfeil eller manglende oppfølging av saker, eksempelvis innenfor konsesjonsbehandling.

I statsforvalterens kommunebilde trekkes det fram at «Det er registrert mangler knyttet til kontroller på skogbruksområdet og jordbruksområdet», og at «Kommunen bør bidra til bedre foryngelse etter hogst og til vesentlig mer ungskogpleie.

Renovasjon

Kommunen har egen renovasjonsordning, og har større renovasjonsselskaper tilgrensende både i nord og sør. Det er store og økende klimakrav og kommende lovkrav på området, som kan være utfordrende å dekke på egen hånd. Det er en risiko at kommunen på lang sikt ikke vil klare å håndtere strengere krav på renovasjonsområdet, uten å enten måtte øke gebyret kraftig for å sikre tilstrekkelig kompetanse eller ressurser.

7 SAMFUNN OG KULTUR

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
	Kulturtilbud

Kulturtilbud

Steinkjer kommune har de siste årene gjort større investeringer på kulturområdet, og har bygd og oppgradert blant annet samfunnshuset og kulturhuset, Dampsaga Bad og Steinkjerhallen/Salmarhallen. Det er økte kostnader knyttet til renter for byggene. I en krevende økonomisk situasjon samtidig som byggenes kostnader øker, er det en risiko for at byggene ikke fylles med aktivitet eller er åpne i den grad innbyggerne forventer eller har behov for. Dette viser seg delvis i at innbyggerne ønsker økte åpningstider på biblioteket i Kulturhuset, men det finnes ikke midler for flere ansatte på jobb. Det er lange ventelister på kulturskolen, men heller ikke her er det rammer for å øke ressursen og redusere ventelistene. Det er heller ikke elevplasser i kulturskolen for lavinntektsfamilier, noe som kan bidra til utenforskap for de som ikke har en aktivitet å gå til.

8 EIERSTYRING

HØY RISIKO	MODERAT RISIKO
	Generell eierstyring
	Nord-Trøndelag Kriesesenter IKS
	IKA Trøndelag IKS
	Midt-Norge 110-sentral IKS
	Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS
	Brannvesenet Midt IKS

Generell eierstyring

Kommuneloven § 26-1 sier at kommunen minst en gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Bestemmelsen stiller også krav til eierskapsmeldingens innhold, hvor det blant annet skal fremgå hva som er kommunens formål med å eie det enkelte eierskap og hvilke generelle styringsprinsipper som er gjeldende. Det overordnede ansvaret for eierstyring ligger hos kommunestyret, og eierskapsmeldingen er det viktigste styringsverktøyet. Eierskapsmeldingen ble sist behandlet i kommunestyret 24.05.2023. Det er en risiko for at styringsprinsippene ikke er tilstrekkelig forankret og bevisstgjort hos dagens representanter. Det er også en risiko for at bestemmelsene i eierskapsmeldingen ikke følges opp av de som er oppnevnt som eierrepresentanter. Konsekvensene av dette kan bli at kommunens eierinteresser ikke blir underlagt tilfredsstillende folkevalgt styring og kontroll, og at kommunestyret ikke holdes oppdatert og informert om hva som foregår i selskapene kommunen eier.

Nord-Trøndelag Kriesesenter IKS (15,3 %)

Nord-Trøndelag Kriesesenter IKS ivaretar kommunale oppgaver etter kriesesenterloven for flere kommuner. Det er risiko knyttet til organisering og styring med de kommunale tjenestene som ytes. Flere kommuner velger å delta i interkommunale samarbeid for å nyttiggjøre seg stordriftsfordeler, dette utfordrer igjen kommunene på god eierstyring. Å legge virksomhet til selvstendige selskaper, kan gå på bekostning av hensynet til overordnet styring og kontroll med sårbare velferdstjenester. Konsekvensen av mangelfull eierstyring kan bli at kommunen ikke får tilstrekkelig informasjon om tjenestene til å vurdere om de er tilstrekkelige, eller at selskapet utvikler seg i en retning som ikke er i Steinkjer kommunes interesse. En eierskapskontroll kan eventuelt kombineres med en forvaltningsrevisjon av selskapet i samarbeid med andre eiere.

IKA Trøndelag IKS (3,62 %)

Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS ble etablert i år 2000 da institusjonen ble et interkommunalt selskap, opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999. Selskapet skal følge opp arkivlovens intensjoner og bestemmelser, og fungere som et arkivdepot for eierne med papirbaserte og elektroniske arkiv. Selv om arbeidet er satt bort til et frittstående selskap, har kommunen fremdeles det overordnede arkivansvaret. Ansvar for egne arkiver gjelder også etter at de er overført til depot. Dette tilsier at selskapsforvaltningen og internkontrollen hos IKA Trøndelag IKS er en risikofaktor som eierkommunene bør ha bevissthet om. En forvaltningsrevisjon av selskapets virksomhet er mest aktuell dersom dette kan utføres i samarbeid med andre eiere. En forvaltningsrevisjon kan eventuelt kombineres med eierskapskontroller for den enkelte kommune.

Midt-Norge 110-sentral IKS (5,16 %)

Midt-Norge 110-sentral er betydelig utvidet i 2023. Selskapet leverer en viktig tjeneste til eierkommunene og det kan være relevant å følge opp eierskapet i selskapet gjennom en eierskapskontroll i selskapet når den nye organiseringen har fungert i en periode.

NTE AS – Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS (15,76 %)

NTE AS er et morselskap som utøver eierrollen overfor datterselskapene, både gjennom verv i selskapenes styre og gjennom leveranser av konserntjenester innen økonomi, finans, innkjøp, HR, IKT, eiendomsforvaltning og kommunikasjon. I tillegg eier NTE 40 prosent av nettselskapet Tensio AS. En konsernorganisering innebærer en generell risiko for at den store graden av indirekte styring går utover hensynet til folkevalgt styring og kontroll over eierinteressene. De kommunale eierne har laget en felles eiermelding for selskapet. Dokumentet klargjør overordnede formål med eierskapet, og gir eiersignaler som skal være førende for strategiske valg og videre utvikling. Kommunene har også inngått en gjensidig avtale om utbyttepolitikk. Gjennom en eierskapskontroll kan det bli undersøkt om kommunen utøver en eierstyring som harmonerer med de føringene som er gitt.

Brannvesenet Midt IKS (51, 22%)

Kommunen har satt bort sentrale tjenester til eide selskaper, eksempelvis brann. Det er risiko knyttet til organisering og styring med de kommunale tjenestene som ytes. Flere kommuner velger å delta i interkommunale samarbeid for å nyttiggjøre seg stordriftsfordeler, dette utfordrer igjen kommunen på god eierstyring. Steinkjer er majoritetseier i Brannvesenet Midt IKS.

Selskap	Andel	Formål
Steinkjer Næringssselskap AS	100	Bedriftsrådgivning
Verran Utbyggingsselskap AS	100	Eiendom
Verran Næringsutvikling AS	100	Bedriftsrådgivning
Steinkjerhallen AS	100	Idrettsanlegg
Bergmannsparken AS	100	Eiendom
AS REKO	69,7	Eiendom
Brannvesenet Midt IKS	61,6	Brann
Steinkjer Skidrift AS	50	Idrettsanlegg
Steinkjer Havnelager AS	46,91	Eiendom
Røra Næringspark AS	34,28	Eiendom
Høvdinggården Legekontor AS	33,33	Lege
Digitale Innherred KO	20	IKT
Retura NT AS	20	Renovasjon næring
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS	15,76	Energi
Nord-Trøndelag Krisesenter IKS	15,3	Omsorg
Ecopro AS	10	Biogass
Konsek Trøndelag IKS	6	Sekretariat
Midt-Norge 110-sentral IKS	5,16	Brann
Museene Arven AS	5	Museum
Lierne Nasjonalparksenter IKS	5	Formidling
Sesam Ressurs AS	4,2	Ettersorteringsanlegg
Kinoalliansen AS	3,7	Kinodrift

Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS	3,62	Arkiv
Revisjon Midt-Norge SA	3,30	Revisjon
Trondheim Havn IKS	2,03	Havn
Biblioteksentralen SA	1	Bibliotek
Biblioteksentralen AS	0,52	Bibliotek
Leiv Eriksson Nyskaping AS	0,40	Næringsutvikling
Kommunekraft AS	0,31	Kraftsalg

Kilde: www.soliditet.no, note i regnskap 2022, eierskapsmelding 2023

Samarbeid	Formål	Type
Innherred Innkjøp	Innkjøp	Vertskommunesamarbeid
Inn-Trøndelag regnskap og lønn	Regnskap og lønningskontor	Vertskommunesamarbeid
Inn-Trøndelag IKT	IKT	Vertskommunesamarbeid
Inn-Trøndelag DMS	Helse	Vertskommunesamarbeid
Inn-Trøndelag barnevernstjeneste	Barnevern	Vertskommunesamarbeid
Inn-Trøndelag PPT	Pedagogisk-psykologisk tjeneste	Vertskommunesamarbeid
Avfallsforum Midt-Norge	Avfall	Samarbeidsforum
Foreningen Kystriksveien	Markedsføring	Medlemsorganisasjon
Innherred Anskaffelser KO	Innkjøp	Kommunalt oppgavefelleskap
NAV Inn-Trøndelag	NAV	Vertskommunesamarbeid
Kommuneadvokat	Advokat	Vertskommunesamarbeid
Kreftkoordinator	Kreftkompetanse	Vertskommunesamarbeid

Konsulent miljørettet helsevern	Tilsyn	Vertskommunesamarbeid
Innherred Regionråd	Samarbeid	Regionråd

Kilde: note 2022, vedlegg eierskapsmeldingen

Kommunale foretak	Formål
Steinkjerbygg KF	Eiendom
Steinkjer Kommuneskoger - Ogndalsbruket KF	Skog

Kilde: note 2022, vedlegg eierskapsmeldingen

Invitasjon til møte i kontrollutvalget 15.03.2024

Kontrollutvalget arbeider med ny plan for forvaltningsrevisjon og ny plan for eierskapskontroll og vil i den forbindelse invitere deg til møte 15.03.2024.

Formålet med møtet er å få innspill om risikoområder i kommunen og kommunens selskaper. Med risikoområder mener vi kommunens tjenesteområder og selskaper der det er risiko for manglende etterlevelse av lover, regler og kommunestyrets vedtak og risiko for lav effektivitet, eller dårlig kvalitet.

Kontrollutvalget vil bruke innspillene som en del av grunnlaget for å lage plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Planene er et av de viktigste redskapene i kontrollarbeidet denne valgperioden.

Det er lagt opp til at planen(e) skal behandles i kontrollutvalget den 26.04.2024 før de sendes til kommunestyret for endelig vedtak.

Vi ber om at du forbereder et innlegg på inntil 3 minutter med utgangspunkt i følgende spørsmål:

1. På hvilke områder er det risiko for at kommunen og selskaper der kommunen har eierandeler i ikke:
 - når politisk vedtatte målsettinger?
 - oppfyller lovkrav?
 - driver effektivt?
2. På hvilke tjenesteområder/kommunalt eide selskaper er det behov for forvaltningsrevisjon?

Vedlagt finner du risiko- og vesentlighetsvurdering, som er utarbeidet av revisjonen. Kontrollutvalget ønsker å supplere disse med den kunnskapen administrativ ledelse, politisk ledelse, hovedtillitsvalgte, hovedverneombudet samt ledere for rådene innehar.

Møtedagen 15.03.2024 er lagt opp som følger:

09:00-12:00 Ordinær saksbehandling i kontrollutvalget i henhold til møteinnkalling.

12:00-15:00 Møte med:

12:00-12:45 Administrasjonen
12:45-13:25 Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud
13:25-13:45 Rådene
13:45- 14:30 Politisk ledelse
14:30 15:00 Oppsummering kontrollutvalget

15:00-XX Ordinær saksbehandling i kontrollutvalget i henhold til møteinnkalling

Møtet er åpent og begynner klokka 09:00 på Fylkets hus, og om ønskelig kan du også overvære hele eller deler av møtet.

Jeg ber på vegne av kontrollutvalget om tilbakemelding på invitasjonen innen 07.03.2024.

Med vennlig hilsen

Liv Tronstad
Seniorrådgiver
Konsek Trøndelag IKS
900 38 551
liv.tronstad@konsek.no
www.konsek.no

Plan for eierskapskontroll – Risiko- og vesentlighetsvurdering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

15.03.2024

Saknr

16/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-037, TI-&30

Arkivsaknr 23/261 - 4

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge fram et utkast til plan for eierskapskontroll til neste møte, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurdering og de innspill som er kommet frem i møtet.
2. Kontrollutvalget vil prioritere følgende selskap:
 -
 -

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for eierskapskontroll i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunes eierinteresser i kommunens selskaper.

Vi viser til kontrollutvalgets sak 59/23, der kontrollutvalget gjorde slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalget slutter seg til skissert opplegg for planarbeidet beskrevet i saksfremlegget.*
2. *Kontrollutvalget ber Revisjon Midt-Norge SA utarbeide en helhetlig risikovurdering for eierskapskontroll til andre møte i 2024. Dokumentet utarbeides og ses i sammenheng med ressursbruk til helhetlig risikovurdering for forvaltningsrevisjon og oversendes sekretariatet inne 15. februar 2024.*

Risiko- og vesentlighetsvurderingene er nå mottatt fra revisor, og er et samledokument som dekker risikoområder for både forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Se foregående sak om plan for forvaltningsrevisjon.

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll. I tillegg til revisor sine vurderinger er sentrale aktører i kommunen invitert til å gi ytterligere innspill til risikoområder jf. foregående sak, for med det å ha et bredere grunnlag til utarbeidelse av planen.

Etter at kontrollutvalget har fått innspillene skal utvalget komme fram til hvor det ønsker å gjennomføre eierskapskontroll.

Vurdering

Kontrollutvalget må vurdere de innkomne innspillenes risiko, og hvordan disse skal vektes i forhold til revisors risiko og vesentlighetsvurdering.

På bakgrunn av dette må kontrollutvalget prioritere hvilke selskap de ønsker prioritert i planen.

Det er lagt opp til at planen skal vedtas av kontrollutvalget i neste møte.

Innspill til kontrollutvalgsarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

15.03.2024

Saknr

17/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/218 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak

Vedlegg

Trafikklysmodellen

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er å gi kontrollutvalgets medlemmer en mulighet til å drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å få utredet til et senere møte. Da kan forslag om dette fremmes gjennom denne saken. Her fattes det ikke konkrete realitetsvedtak (som i øvrige saker). Dersom det skal fattes realitetsvedtak må saken i så fall settes opp på saklisten som en egen sak.

Eksempel på tema som kan tas opp i denne saken er:

- Deltagelse på kurs/konferanse
- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektør eller sekretariatet i et fremtidig møte

Trafikklysmodellen som er vedlagt, kan være en egnet modell for å vurdere om saker hører til innenfor kontrollutvalgets ansvarsområde, og om kontrollutvalget i så fall vil prioritere å følge opp saken i et senere møte.

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei
Kryss på røde felt peker i retning av å ikke følge opp saken, mens kryss på grønne felt taler for å følge opp saken.			
Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?			
Dreier saken seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?			
Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?			
Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?			
Dreier saken seg i hovedsak om en isolert hendelse?			
Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?			
Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?			
Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?			
Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?			
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?			
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?			
Bør saken prioriteres foran andre planlagte oppgaver?			

Kilder:

- *Henvelender til besvæ – eller begjær?* Artikkell i Kommunerevisoren nr. 4/21 av Bjørkelo, Løvlie og Fiksdal i Deloitte
- *Håndtering av henvelender til kontrollutvalget*, veileder fra Forum for kontroll og tilsyn, 2022

Godkjenning av møteprotokoll 15.03.2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Steinkjer kommune

Møtedato

15.03.2024

Saknr

18/24

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/218 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 15.03.2024 godkjennes.